

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

24 februari 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de onduidelijkheid betreffende de bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap aan grote cultuurprojecten, in het bijzonder met betrekking tot het Museum aan de Stroom-project in Antwerpen
Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het subsidiëren van zelforganisaties voor allochtonen

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de negatieve gevolgen voor de culturele sector van de laattijdige uitbetaling van subsidies

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Donderdag 24 februari 2005

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.03 uur.*

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de onduidelijkheid betreffende de bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap aan grote cultuurprojecten, in het bijzonder met betrekking tot het Museum aan de Stroom-project in Antwerpen

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Penris tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de onduidelijkheid betreffende de bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap aan grote cultuurprojecten, in het bijzonder met betrekking tot het Museum aan de Stroom-project in Antwerpen.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer de voorzitter, deze interpellatie gaat niet enkel over het Museum aan de Stroom. Ik wil me niet tot een Antwerps verhaal beperken. Ik heb mijn interpellatieverzoek ingediend omdat de voorbije weken een onophoudelijke berichtenstroom op gang is gekomen over de financieringsmoeilijkheden met betrekking tot een aantal bouwprojecten in Vlaanderen.

Het is positief dat de culturele sector in Vlaanderen groeit en bloeit. De sector wil dit in een aantal nieuwe bouw- en renovatiewerken vertalen. Al deze werken hebben hun intrinsieke culturele waarde. Jammer genoeg is er momenteel niet voldoende geld om al die projecten te financieren. Ik veronderstel dat elke overheid eeuwig met dit probleem zit opgescheept.

De pers is zo vriendelijk geweest een lijstje op te stellen van alle projecten die momenteel in een schuif liggen te wachten. Het Museum aan de Stroom te Antwerpen zal in totaal 53,4 miljoen euro kosten. Van de Vlaamse overheid wordt een tussenkomst van minstens 21 miljoen euro verwacht. De restauratie van het KMSK te Antwerpen zal 11 miljoen euro kosten. De nieuwbouw van de Singel te Antwerpen zal 25 miljoen euro kosten. Van de Vlaamse overheid wordt een tussenkomst van 10 miljoen euro gevraagd. De Vlaamse Opera te Antwerpen moet worden gerenoveerd. Dit zal 11 miljoen euro kosten. Het Antwerpse vragenlijstje is overigens goed voor een bedrag van 56 miljoen euro. Verder wil het stadsbestuur van Leuven een museumsite inrichten. Dit zal 12 miljoen euro kosten. Van de Vlaamse Regering wordt een bijdrage van 2,2 miljoen euro verwacht. Het Vlaams-Nederlands Huis te Brussel staat in de steigers. Ook hier wordt van de Vlaamse Regering 2,2 miljoen euro verwacht. Verder omvat het lijstje een aantal kleinere, maar daarom niet minder interessante of verdienstelijke initiatieven. In Gent gaat het om een stedelijk stadsmuseum en om de uitbreiding van de Bijloke-site. In Mechelen betreft het de herinrichting van het Holocaustmuseum. In Tongeren draait het om het Gallo-Romeins Museum. Verder gaat het om de modernisering van verschillende erfgoeddepots en, voor we het vergeten, om het Muziekforum van Gent.

Op zich zijn al deze projecten verdedigbaar. Indien Vlaanderen een zeer rijk gewest zou zijn, zou het al deze zaken tegelijkertijd kunnen financieren. Dit is evenwel niet het geval. In de begroting zou in een bedrag van 60 miljoen euro zijn voorzien. Indien we alle verzuchtingen van de culturele sector optellen, wordt van de Vlaamse overheid een

Penris

investering van 85 miljoen euro verwacht. Bij het berekenen van dit tekort van 25 miljoen euro heb ik nog niet eens rekening gehouden met de mogelijke bouw van het Muziekforum te Gent.

Elk normaal denkend politicus stelt zich in een dergelijke situatie natuurlijk de vraag wat hij moet doen. Is het de bedoeling ergens geld te vinden? Waar zouden we dit geld dan kunnen vinden? Het gaat tenslotte om een aanzienlijk bedrag en 25 miljoen euro is zelfs een minimale schatting. Het is goed mogelijk dat we dit geld niet vinden. Wat zullen we in dat geval doen? Zullen we bepaalde projecten niet financieren? Zullen we de inrichters melden dat hun project, gezien het beperkte budget, niet voor cofinanciering in aanmerking komt? Dit zou een spijtige beslissing zijn. Zoals ik daarnet al heb gezegd, gaat het hier immers om lovenswaardige voorstellen.

Ik hoop dat iedereen me mijn Antwerpse afkomst kan vergeven. Indien een of meerdere Antwerpse projecten uit de boot zouden vallen, zou dit voor mijn stad bijzonder pijnlijk zijn. Dit geldt in het bijzonder voor het Museum aan de Stroom, waarover in Antwerpen enige ongerustheid is ontstaan.

Het MAS heeft reeds een lange geschiedenis. Acht jaar geleden heeft de toenmalige schepen Antonis het plan opgevat om een aantal momenteel vrij verspreide museumcollecties en een aantal momenteel in depots verblijvende stukken in een groot overzichtsmuseum samen te brengen. Dit museum heeft de naam Museum aan de Stroom gekregen. Het zou de geschiedenis van de grootsheid van de metropool moeten belichten.

Concreet gaat het onder meer om het samenbrengen van de collectie van het Nationaal Scheepvaartmuseum, dat momenteel in het Steen is ondergebracht, en van bepaalde onderdelen van de Vleeshuiscollectie en van het Volkskundemuseum.

Er werden al heel wat inspanningen geleverd voor het MAS. Er is een architectuurwedstrijd uitgeschreven die de plannen voor het gebouw heeft opgeleverd. Het museologisch concept als dusdanig is nooit gecontesteerd geweest. Dat geldt niet

voor het gebouw zelf. Ook mijn fractie heeft dat in het begin onder vuur genomen. Wij waren geen grote voorstander van het winnende project. Wij vinden dat een blokkendoos. Een Antwerpenaar heeft graag barokke kunsttempels, en dat vinden we niet terug in dat gebouw.

Ook de locatie werd niet door iedereen gesmaakt. Het museum zou worden gebouwd op de Hanzestedenplaats, een verbindingsstuk tussen het Napoleondok en het Willemdok waar op dit moment een loods staat die vooral waarde heeft als industrieel erfgoed. De heer Antonis heeft mettertijd echter gezorgd voor een soort van Antwerpse consensus over het museologisch concept van het MAS en over de plaats waar het zou worden opgetrokken. Mijn fractie heeft zich in deze consensus ingeschreven. Het zou dan ook bijzonder pijnlijk zijn indien dit project in het gedrang zou komen.

Niet alleen de stad Antwerpen heeft terzake al heel wat inspanningen geleverd, ook de provincie is enthousiast mee in het verhaal gestapt. Het Havenbedrijf heeft het waardevolste stuk grond uit zijn patrimonium ter beschikking gesteld van het museum. Indien het die grond op de markt had gebracht, had het heel wat inkomsten kunnen genereren voor de spijziging van zijn pensioenfonds. Ook de privé-sector is bereid om via een PPS-constructie bij te dragen tot de financiering van het MAS. Het zou voor Antwerpen en voor al die enthousiaste instellingen en instanties jammer zijn indien u het project nu wegens geldgebrek in vraag zou stellen.

Mijnheer de minister, ik wil duidelijkheid over de financiële haalbaarheid van de verschillende voorliggende cultuurprojecten en van het MAS in het bijzonder. Beschikt u op dit moment over voldoende financiële middelen om al die interessante projecten die in de steigers staan, effectief te financieren? Zo niet, welke projecten zullen dan voorrang krijgen? Welke projecten zullen het zonder of met een geringere gemeenschapbijdrage moeten stellen? Welke bedragen hebt u tot nu toe reeds kunnen vastleggen voor het MAS? Ik meen te hebben begrepen dat u al een aantal inspanningen hebt gedaan, samen met de minister van Binnenlands Bestuur die via grootstedelijke fondsen al wat financiële middelen heeft toegezegd aan het MAS. Binnen welke termijn zouden de eerste mid-

Penris

delen voor het MAS kunnen worden vrijgemaakt? Welk systeem is uitgewerkt om eerder gemaakte kosten mee te vergoeden indien zou blijken dat het MAS toch niet zou kunnen worden gerealiseerd?

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, vorige week wilde ik over dit onderwerp een vraag stellen. De heer Penris was me echter voor met zijn interpellatie. Wie eerst komt, eerst maalt, en dat lijkt me hier ook van toepassing.

In 1994 werden de eerste stappen gezet om een museum aan de stroom te bouwen. In 2001 kwamen die plannen in een stroomversnelling. Uit heel wat speeches en brieven uit de vorige legislatuur blijkt dat u als minister van Cultuur en uw opvolger, minister Van Grembergen, dit project bijzonder genegen waren. Op 17 april 2002 schreef u een hoopgevende brief aan Eric Antonis met de boodschap: 'Het MAS wordt een belangrijk cultureel baken in Vlaanderen met uitstraling tot buiten de taal- en landsgrens. In dat kader kan ik u bevestigen dat ik in de periode 2002-2004 het bedrag van 21,07 miljoen voor de bouw van het MAS heb voorzien in mijn begroting.'

In april 2004 gaf Spirit een persconferentie in Antwerpen. Er werd verklaard dat het MAS cruciaal is voor de stad en er dus zeker moet komen.

In juni 2004 verscheen een bericht waaruit bleek dat de regering wel degelijk een groot bedrag had vastgelegd voor het MAS.

Er spelen ook een aantal belangrijke inhoudelijke argumenten, argumenten van deugdelijk bestuur. Er zijn heel wat gerechtvaardigde verwachtingen gecreëerd. Op basis van die verwachtingen hebben zowel de stad zelf als de privé-sector hun nek uitgestoken. Ook het Stadsvernieuwingsfonds heeft 3 miljoen euro toegezegd. Antwerpen krijgt dat geld als er ook wordt voorzien in privé-financiering voor een paviljoen, een parking, enzovoort. Wanneer de Vlaamse overheid dus niet over de brug komt, gaan die gelden onherroepelijk verloren.

Vorig weekend stond in De Morgen een stuk van Dorian Van der Brempt, waarin een aantal inhoudelijke argumenten worden genoemd voor het belang van het MAS. Het is een zeer nuttig en wenselijk project. Ook vandaag staan in heel wat kranten pleidooien voor de bouw van het MAS.

Wat voor mij heel belangrijk is, is dat het om stadsontwikkeling gaat. Het is helemaal geen elitair project. Het toenmalige Vlaams Blok was tegen de toenmalige 'blokkendoos' omdat die megalomaan, elitair en lelijk zou zijn geweest. Het is goed dat ze tot inkeer zijn gekomen, want er is meer vreugde voor iemand die laat tot inkeer komt, dan voor al de overtuigden.

Mijnheer de minister, welke bedragen kon u vastleggen? Als Antwerpenaar sla ik een mea culpa, want we hadden bij de begrotingscontrole moeten zien dat de 3,7 miljoen euro geschrapt was. Hoe zal dit worden rechtgezet in de meerjarenbegroting en in de begrotingscontrole van 2005?

Ik zal de laatste vraag van de heer Penris zeker niet herhalen. Hij gaat uit van de hypothese dat het MAS er niet zou komen. Ik volg die niet, want het MAS moet er komen.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het verheugt me om vast te stellen dat de fractie van het Vlaams Belang in het Vlaams Parlement een lichtelijk positievere houding aanneemt tegenover culturele projecten zoals het MAS, dan in de Antwerpse gemeenteraad.

Ik wil niet vervallen in een discussie pro of contra het project, want dat zou leiden tot een schietoefening met als doel projecten in Antwerpen, Gent en Leuven. In elk geval werden verwachtingen geschapen, u hebt uitspraken gedaan, in het verleden zijn er toezeggingen gebeurd en ondertussen werden partners gevonden voor de privé-financiering in PPS. Nu moet er duidelijkheid komen. Zijn de middelen al dan niet beschikbaar? Wilt u ze vrijmaken in de begroting? Of wilt u eventueel bijkomende middelen zoeken?

De Ridder

Ik vraag u met aandrang om een antwoord te geven op deze vragen, want daar hebben we vanuit Antwerpen toch wel recht op met zo een vergorderd project.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik stoor me enigszins aan het toenemend cafégehalte van de discussie over het MAS. Het wordt van dag tot dag erger. Zelfs in de politieke wereld worden dingen gezegd die van een hoog cafégehalte getuigen.

Ik stoor me bijvoorbeeld mateloos aan de mengmoes die van allerlei zaken wordt gemaakt. Ook de heer Penris heeft dit gedaan. Er zijn projecten die werden vastgelegd en waarvoor er dus vastleggingskredieten zijn. Die projecten zullen worden uitgevoerd. Daarnaast zijn er projecten die werden toegezegd. Er bestaat dus consensus over dat ze zullen worden uitgevoerd, maar er zijn nog geen vastleggingskredieten voor. Het MAS valt onder deze categorie. Daarnaast zijn er totaal nieuwe ideeën. Het gaat om drie verschillende categorieën, die in dit verhaal vrolijk door elkaar worden gedraaid. Er is een soort interne Vlaamse stammentwist ontstaan over wie zijn project zal binnenhalen.

Het probleem bevindt zich vooral op het tweede niveau, namelijk projecten die werden toegezegd, maar waarvan de financiering nu moeilijk blijkt te zijn. Ik heb veel begrip voor de problemen van de minister, want hij wordt geconfronteerd met de toezeggingsdrift van de vorige legislatuur. Toen werd op vele domeinen, waaronder cultuur, veel meer toegezegd dan uiteindelijk kon worden betaald. Mevrouw Berx gaf een bloemlezing van de projecten die nu financieel moeten worden hardgemaakt, maar dat blijkt niet eenvoudig te zijn.

Ik heb helemaal geen begrip voor de grabbelton-reflex. Nu zijn er mensen die het extra geld, dat nodig is en er moet komen, aangrijpen om een heel menu op te stellen met allerhande nieuwe ideeën en projecten die moeten worden betaald met dat geld. Daardoor dreigt alles te kapseizen.

Er moet extra geld komen en dat moet eerst en vooral worden besteed aan de realisatie van het MAS te Antwerpen. Ik beroep me daarvoor op het Vlaams regeerakkoord dat inzake de uitbouw van nieuwe, culturele infrastructuur twee principes vooropstelt: de honorering van de aangegane engagementen en het opnemen van nieuwe projecten in een meerjarenplan, opgesteld aan de hand van de budgettaire middelen. Wij willen graag vasthouden aan deze uitgangspunten.

Het MAS-dossier werd ook in de media gekoppeld aan allerlei andere infrastructuurprojecten, waarvan het wafelijzergehalte ons mateloos heeft gestoord. Nochtans is het MAS een gekoppeld dossier. De vorige Vlaamse Regering heeft daartoe zelf het initiatief genomen. In het begin van 2001 heeft de toenmalige minister-president, de heer Dewael, het voorstel gelanceerd dat de Vlaamse Regering het initiatief zou nemen om twee nieuwe musea op te richten: een museum over de holocaust en een museum over de Vlaamse ontvoogding. De invulling van dit laatste project werd toevertrouwd aan u, als toenmalige minister van Cultuur.

Het museum van de Vlaamse ontvoogding zou een netwerk van musea worden met twee ambitieuze projecten, namelijk het MAS en het Stads-museum te Gent of het STAM. Het MAS werd dus gekoppeld aan twee heel concrete dossiers die in uitvoering zijn. Met de realisatie van het holocaustmuseum werd reeds gestart, want er werd een vestigingsplaats aangeduid en de nodige aankopen zijn gebeurd. Het regeerakkoord voorziet uitdrukkelijk in de uitvoering ervan. De Vlaamse overheid heeft de nodige middelen vrijgemaakt voor het STAM, namelijk 6 miljoen euro via het Fonds voor Culturele Infrastructuur en 2,6 miljoen euro via het FFEU. Van dat pakket blijft alleen het MAS onuitgevoerd.

Mijnheer de minister, vandaar mijn stelling dat er extra geld moet komen. U kampt inderdaad met een tekort, want u bent gestart met meer toezeggingen dan er middelen zijn. Het is logisch dat het extra geld in de eerste plaats naar het MAS gaat. Als daarna nog meer middelen kunnen worden gevonden, dan heb ik uiteraard niets tegen andere prachtige, mooie, culturele infrastructuur in Gent of waar ook in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, aangezien de vier vorige sprekers uit Antwerpen afkomstig zijn, lijkt het me goed dat er iemand uit een ander deel van Vlaanderen ook iets zegt.

Ik begrijp de zenuwachtigheid die in Antwerpen is ontstaan. In Gent en Leuven leeft allicht dezelfde zenuwachtigheid. Dit is allemaal te wijten aan wat de voorbije weken en maanden is geschreven.

Ik wil me aansluiten bij wat mevrouw De Ridder heeft gezegd: dit thema mag geen schiettent worden. We mogen het belang van projecten of van steden niet zomaar afwegen. Ik doe daar dan ook niet aan mee.

Ik wil hier ook nog even terugkomen op wat de heer De Wever vlak voor de vergadering heeft geïnsinueerd. Ik distantieer me van de uitspraken van de heer Mortier. Mijns inziens gaat het hier om bijzonder ongelukkige uitspraken. Ik hoop dat zijn woorden geen hypotheek op de beslissing van de minister zullen leggen.

In alle reeds vermelde steden staan verschillende goede projecten op stapel. De vraag is hoe het hiermee nu verder moet. Ik zou van deze discussie gebruik willen maken om alle leden van de meerderheidsfracties tot wat lobbywerk aan te sporen: er moet meer geld voor cultuur en voor culturele infrastructuurwerken worden vrijgemaakt.

Gisteren hebben we in de plenaire zitting een goede discussie over het stedenbeleid gevoerd. Alle sprekers hebben het belang van een integraal en een coherent stedenbeleid onderstreept. Cultuur en culturele infrastructuur moeten daar absoluut hun plaats krijgen. In de nabije toekomst zal de Vlaamse Regering zich over de projecten en over de beschikbare financiële middelen moeten buigen. Iedereen zou, binnen zijn eigen fractie, nog eens het belang van de culturele infrastructuur in het integraal stedenbeleid moeten benadrukken.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, het heeft allicht niemand verbaasd dat iemand uit Gent na de sprekers uit Antwerpen het woord heeft genomen. Nu wil ook iemand uit Brussel

iets zeggen. Ik neem enkel het woord omdat Brussel Vlaanderen niet wil loslaten. Ik ben dan ook niet van plan iets over de Brusselse situatie te zeggen, ik wil enkel iets signaleren dat nog niet aan bod is gekomen.

Ik sluit me aan bij de overwegingen van de heer De Wever. Blijkbaar is iedereen het erover eens dat we voor meer geld moeten pleiten. Ik veronderstel dat de commissie de minister op deze manier een hart onder de riem kan steken. De minister verdient meer steun tijdens zijn zoektocht naar meer geld. De sector stelt tenslotte terechte verwachtingen.

Natuurlijk gaat het niet enkel om de zoektocht naar geld, we moeten ook nagaan hoe we dit geld kunnen besteden. De heer De Wever heeft in dit verband naar het Vlaams regeerakkoord verwezen. Ik zou nog even de aandacht op een andere passage uit dit regeerakkoord willen vestigen. Het is niet mijn bedoeling de woorden van de heer De Wever te nuanceren, ik wil ze gewoon in hun volledige context plaatsen. Het is trouwens mijn bedoeling de Antwerpenaren te steunen.

In het Vlaams regeerakkoord staat: 'De Vlaamse overheid investeert bij prioriteit in de renovatie, de ondersteuning en de modernisering van de bestaande infrastructuur.' Hierna staat de passage die de heer De Wever daarnet heeft aangehaald en die erop neerkomt dat de Vlaamse Regering een meerjarenplan voor de verdere uitbouw van grote en gespecialiseerde infrastructuur zal opstellen en de aangegane engagementen zal honoreren. De Vlaamse Regering wil niet raken aan de investeringsstoelagen voor de sectorale culturele infrastructuur, de kunstencentra en de jeugdcultuur.

De heer De Wever en mevrouw Berx hebben hieruit afgeleid dat het MAS bovenaan het lijstje mag prijken. Dit is een logische en gerechtvaardigde verwachting. Ik wil dit niet tegenspreken. Ik wil het hier vooral over de eerste door mij aangehaalde zin hebben.

Volgens haar eigen regeerakkoord, moet de Vlaamse Regering prioritair in de renovatie, de ondersteuning en de modernisering van de bestaande infrastructuur investeren. Die zin is allerm minst betekenisloos. Het gaat hier om heel concrete dossiers, zoals de Vlaamse Opera, het

Vanackere

KMSK, de Singel, het Kasteel van Gaasbeek, de Hoge Rielen en nog een hele reeks gebouwen die duidelijk investeringen vergen. In sommige gevallen zijn de behoeften in mindere mate geïnventariseerd omdat de artistieke budgetten langzamerhand aan onderhoudstaken worden besteed. Iedereen weet allicht over welke instellingen ik het heb.

We moeten onze bezittingen goed onderhouden. Een goede huisvader zal een kapotte verwarmingsketel herstellen voor hij aan een nieuwe veranda begint. Dit betekent niet dat ik de vragen van het MAS wil relativiseren, we hebben echter nog andere katten te geselen. Het gaat niet enkel om nieuwe projecten, we moeten ook onze bestaande instellingen instandhouden. In dat verband zou ik consequent de politieke slogan 'Eigen gebouwen eerst' willen hanteren. We hebben een bijzondere verantwoordelijkheid ten aanzien van de gebouwen die onze eigendom zijn.

Ik wil in dit verband nog even stilstaan bij de dringende herstellingswerken aan het KMSK te Antwerpen. Iedereen kent de problemen met het dak, met de beveiliging, met de klimaatregeling en met de toegankelijkheid voor personen met een handicap. Het grote voordeel is dat een aantal werken reeds in een masterplan zijn opgenomen. In zijn beleidsnota heeft de minister aangekondigd dat hij een inventaris van de onderhoudswerken zou maken en de nodige stappen zou zetten. In verband met het KMSK is deze inventaris al opgemaakt. Het masterplan is volledig uitgewerkt. De Vlaamse administratie heeft de kosten op 10,55 miljoen euro geraamd. Zodra een beslissing over de financiering wordt genomen, kunnen de werken meteen worden uitgevoerd. Een en ander staat in contrast met een aantal grote nieuwbouwprojecten die, soms zelfs letterlijk, nog op de tekentafel liggen.

We willen de minister helpen meer geld te vinden. Het debat over het geld mag evenwel niet worden beperkt tot de vraag welk groot project we precies willen verwezenlijken. We moeten tegelijkertijd nagaan of we onze verantwoordelijkheid als eigenaar kunnen opnemen.

Vorige maandag heb ik voor het eerst op het dak van het KMSK gestaan. Aangezien ik geen dakwerker ben, wil ik het tijdens de vorige legislatuur gevoerde debat niet heropenen. Als museumbezoeker heb ik gewoon gemerkt op welke manier de klimaatregeling is geregeld. Als toerist heb ik al verschillende andere musea in Europa bezocht. In sommige gevallen wordt met een fractie van de collectie die het KMSK tot zijn schatten mag rekenen een heel museum opgebouwd. Het baart me zorgen dat deze musea er vaak beter uitzien dan het KMSK.

Het belangrijkste kunstwerk uit de collectie van het KMSK heeft een verzekerde waarde van 100 miljoen euro. *(Opmerkingen van minister Bert Anciaux)*

In dergelijke gevallen gaat het vaak om een raming van een werk dat haast per definitie van onschatbare waarde is. De Vlaamse Gemeenschap beschikt over een fantastische schat, maar ze is blijkbaar niet in staat om 10 percent van de geschatte waarde van haar kostbaarste stuk te besteden om haar eigen museum in overeenstemming te brengen met de internationale standaard. De standaard van het museum zou eigenlijk met de fenomenale kwaliteit van de collectie moeten overeenkomen.

We moeten het Vlaams regeerakkoord correct uitvoeren. Ik heb alle respect voor het pleidooi dat de vorige sprekers hebben gehouden. Als er een keuze moet worden gemaakt, mogen het onderhoud, het toegankelijk maken voor personen met een handicap, de beveiliging, de klimaatregeling en de daken van instellingen als het KMSK echter niet worden vergeten. Deze aspecten moet budgettair volwaardig tot hun recht komen.

De heer Dany Vandenbossche: Ik ben gedurende een tijdje zelf betrokken partij geweest. Ik heb ooit vergaderingen bijgewoond over wat later het Muziekforum zou moeten worden. Ik heb steeds gepoogd niet in een discussie over de verdeling van middelen over de steden te vervallen. Die discussie is hier gedurende de vorige legislatuur trouwens vaak gevoerd. Zo is er toen veel over de infrastructuur- en werkingsmiddelen voor het Concertgebouw van Brugge gediscussieerd.

Vandenbossche

Ik wil niet aan een oorlog tussen de steden deelnemen. Twee jaar geleden heeft toenmalig schepen van Cultuur Anthonis het MAS gepresenteerd. Mijn mening over dit project is sindsdien niet veranderd. Ik heb toen verklaard dat ik het MAS een schitterend project voor de stad Antwerpen vind. Ik ben er nog steeds van overtuigd dat het MAS in de Vlaamse museale wereld thuishoort.

Jammer genoeg is toen een discussie over het MAS en het Muziekforum ontstaan. De afweging tussen beide projecten heeft al snel een groot cafégehalte gekregen. Beide betrokken partijen hebben daarbij beweerd dat hun idee ouder was. Ik kan hierover enkel zeggen dat de idee om een Muziekforum te bouwen uit 1997 dateert. Het MAS staat al veel verder dan dit dossier. Ik heb er geen probleem mee dit toe te geven.

In de vorige beleidsnota Cultuur stond te lezen dat de Vlaamse Regering een beslissing over de eventuele realisatie van het Muziekforum zou nemen. Hier is toen zelfs een architectuurwedstrijd aan verbonden.

Ik weiger aan bepaalde discussies deel te nemen. Het gaat in feite om twee compleet verschillende dossiers. Wie al dan niet eerst was, speelt geen rol. Het MAS staat momenteel verder dan het andere project. Bovendien heb ik het MAS steeds verdeeld en zie ik geen reden om dat nu niet langer te doen.

Vanuit een bepaalde bekommernis om cultuur, kan ik enkel voor het realiseren van zoveel mogelijk projecten in de culturele sector pleiten. Dit is de basis van de hele discussie. Of deze projecten in Antwerpen, Gent of een andere stad totstandkomen, speelt in feite geen rol.

We zijn in een eigenaardige situatie terechtgekomen. Elk woord wordt als een aanval op een of ander project geïnterpreteerd. De enige die echt gerust is, is de architect die beide architectuurwedstrijden heeft gewonnen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, ik ben eigenlijk blij met deze interpellatie. Hoewel

de jongste tijd heel wat commotie over dit dossier is ontstaan, heb ik er nog geen enkele verklaring over afgelegd. Ik wil namelijk vertrekken van het principe van het deugdelijk bestuur. Nu en dan wil ik duidelijk maken wat voor mij belangrijk is. Tegelijkertijd moet ik formele engagementen aangaan of nakomen op het ogenblik dat ik over voldoende financiële middelen beschik.

Wat dit laatste punt betreft, heb ik een normale procedure gehanteerd. Ik heb de overige leden van de Vlaamse Regering door middel van een non-paper van mijn situatie op de hoogte gebracht. In het verleden zijn engagementen aangegaan die met de huidige middelen niet kunnen worden gehonoreerd. Er is onduidelijkheid ontstaan over het engagement van de Vlaamse Regering in het MAS-project. Voor mij bestaat er over dit engagement evenwel geen onduidelijkheid. De Vlaamse Regering is dit engagement aangegaan.

Zoals ik al vaak heb gezegd, ben ik een grote voorstander van dit project. Dit is trouwens ook al in de kranten verschenen. Ik heb overigens nooit het tegenovergestelde beweerd. Ik heb nooit gezegd dat het MAS er niet mag komen.

In een vertrouwelijke nota aan de overige leden van de Vlaamse Regering heb ik gevraagd om dit onderwerp in het kader van de meerjarenbegroting te bespreken. De Vlaamse Regering zal zich de komende weken over het opstellen van de meerjarenbegroting buigen. Ik wil duidelijk weten over welke enveloppe ik tijdens deze legislatuur kan beschikken. We moeten de vastgelegde engagementen uitvoeren. Ik ben het eens met de stelling dat er een gradatie in vastleggingskredieten is. We moeten evenwel onze engagementen uitvoeren. Zo nodig moeten we nieuwe projecten realiseren die in het kader van een globale Vlaamse infrastructuurvisie noodzakelijk blijken. Ik wil dergelijke dossiers niet in een stedelijke context bekijken. Ik wil ze in een globale Vlaamse infrastructuurvisie kaderen.

Indien de in de begroting 2005 ingeschreven middelen voor de culturele infrastructuur gedurende de hele legislatuur gehandhaafd blijven, zal ik te weinig middelen hebben om de engagementen uit het verleden uit te voeren. Het spreekt vanzelf dat ik dan geen nieuwe engagementen zal kunnen aangaan. In een eerste fase gaat het om 25 miljoen

Anciaux

euro. In een eventuele tweede fase zou het eveneens over 25 miljoen euro gaan.

In het verleden is de Vlaamse Regering een aantal engagementen aangegaan. Hierbij is niet altijd rekening gehouden met het feit dat we in 2003 en in 2004 zwaar hebben moeten besparen. Niemand loopt hiermee hoog op. Het is gewoon de realiteit. Wat de lopende legislatuur betreft, wil ik duidelijkheid en zekerheid over de meerjarenplanning.

Ik sluit niet uit dat bepaalde engagementen pas tijdens de volgende legislatuur zullen worden afgehandeld. Dat is altijd het geval. Tussen 1999 en 2002 heb ik grotendeels tijdens de voorgaande legislatuur goedgekeurde projecten moeten uitvoeren of betalen. Hoewel dit niet meer dan normaal is, moeten we een correcte middenweg zoeken. We moeten de volgende Vlaamse Regering voldoende beleidsruimte laten om eigen accenten te leggen.

De vraag is waar we vandaag staan. Er is onduidelijkheid over de termijn waarbinnen het engagement inzake het MAS financieel kan worden gehonoreerd. Door de voortdurende inkrimping van de beschikbare middelen voor culturele infrastructuur als gevolg van de besparingsnood in 2003 en 2004, rijst het probleem van de financiering van de aangegane engagementen. Wanneer ik de engagementen optel en vergelijk met de dotatie voor het Fonds voor Culturele Infrastructuur die het huidige niveau aanhoudt over heel de regeerperiode, blijkt inderdaad een tekort aan middelen.

De meerjarenbegroting van de Vlaamse Regering moet daarop een antwoord formuleren. Tegen eind maart of begin april moet er duidelijkheid komen over de wijze waarop we dit probleem kunnen aanpakken. Ik kan dat vandaag niet, ik moet daarvoor loyaal de discussie over de meerjarenbegroting afwachten. Dat gebeurt niet alleen voor Cultuur. Vanmorgen sprak minister Vandenbroucke over de middelen die nodig zijn voor de schoolinfrastructuur. Het ging om een bedrag van 1,8 miljard euro. Die middelen zouden hoofdzakelijk vanuit het Vlaamse budget moeten worden besteed. Die middelen zijn er vandaag niet. Die planning moet dus ook worden opgenomen in de meerjarenbegroting.

Naast de oplijsting van de aangegane engagementen moet ook rekening worden gehouden met de grote projecten die reeds een lange voorbereidingsfase hebben gekend en nu wachten op een duidelijk antwoord van de Vlaamse Gemeenschap. Ik sluit me aan bij de vragen die wijzen op een gradatieverschil tussen de eigen infrastructuur. De problematiek van het KMSK ligt me na aan het hart. Ook over de Hoge Rielen is al heel wat studiewerk verricht. Een goede huisvader moet zulke zaken prioritair aanpakken.

Als men op een bepaald moment vaststelt dat de culturele infrastructuur net iets meer is dan het louter elitaire dat sommigen denken – het speelt een essentiële rol in de stadsopbouw en -vernieuwing – dan is het niet abnormaal dat het overgrote deel van de noodzakelijke middelen wordt geïnvesteerd in één stad. Het gaat dan niet om het particularisme van één stad. In het kader van een globaal Vlaams infrastructuurbeleid moeten er mogelijk ook andere accenten worden gelegd. Daardoor mag de rest natuurlijk niet in het gedrang komen. Het is een kwestie van na te gaan of er bijkomende mogelijkheden bestaan.

U hebt gelijk wanneer u zegt dat alles vragen hetzelfde is als niets krijgen. Ik zal terzake mijn verantwoordelijkheid nemen en een aantal keuzes maken. Ik wil een duidelijk plan uitwerken op basis van de engagementen die ik financieel krijg voor deze legislatuur.

Alle mogelijke interpretaties die de afgelopen weken zijn geformuleerd, laat ik over aan hen die ze hebben geformuleerd. Hetzelfde geldt voor wie in het kader van de grote infrastructuurdossiers tracht de steden tegen elkaar op te zetten. In dat opzicht betreurt ik de uitspraak van Gerard Mortier en distantieer ik me er ook van. Dat bewijst nog maar eens dat een geniaal man soms ook heel dom kan zijn.

Momenteel beschik ik niet over voldoende middelen om de in de steigers staande culturele bouwwerken in heel Vlaanderen te financieren. Er zijn ook nog geen middelen vastgelegd voor het MAS. Ik kan ook nog niet medelen binnen welke termijn de eerste middelen kunnen worden vrijgemaakt. Op zich is dat niet zo'n probleem. Er kan intern worden geschoven indien dat nodig is. Ik hoop dat de meerjarenbegroting tegen midden

Anciaux

april is afgerond. Ik wil deze problematiek aan kaarten bij mijn collega's. Ik besef immers hoe dringend mijn antwoord op deze vragen is. Ik heb het dan niet alleen over het MAS, maar over alle cultuurprojecten.

Tot slot vraag ik begrip voor het feit dat ik over deze kwestie eerst intern communiceer. Ik wil daar graag forse verklaringen over afleggen, maar ik wil eerst zekerheid. Het is nu kort dag. Het is dus nog een kwestie van een aantal weken. Ik zal de Vlaamse Regering een voorstel formuleren dat prioritair uitgaat van de engagementen uit het verleden. Vervolgens moet worden nagegaan waar er noden zijn binnen het culturele veld, hoe dit wordt gecombineerd met de grote instellingen en hoe dit tussen de instellingen onderling wordt bekeken. Er moet ook worden onderzocht hoe de huidige infrastructuur en het huidige culturele landschap kunnen worden ingepast in de toekomstige projecten, en hoe dit alles kan worden gelinkt aan het kunstendecreet. Voor de zomer moeten we op al die vragen een antwoord hebben.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat u het spel correct hebt gespeeld: u hebt op een parlementair initiatief terzake gewacht om zelf verklaringen af te leggen.

Mijn fractie en ikzelf hebben nooit de intentie gehad om van deze kwestie een soort stadsoorlogsverhaal te maken. Trouwens, toen de Gentenaars tijdens de Middeleeuwen naar Antwerpen kwamen, dan liep dat voor de Antwerpenaren telkens slecht af. Dat soort confrontaties wil ik vermijden.

Mijnheer De Wever, het is ook niet de bedoeling dat dit debat een hoog cafégehalte krijgt. Daarom heb ik bewust niet verwezen naar de uitspraken van de heer Mortier. Het was voor mij heel gemakkelijk geweest om daarop te scoren. Ik doe dat echter uitdrukkelijk niet en ik houd me aan de feiten.

De heer Vanackere heeft het daarnet gehad over de daken van enkele belangrijke musea. Gewoonlijk komen daar alleen de dakwerkers. Er is ech-

ter nog iemand die regelmatig op de daken rondloopt, namelijk Sinterklaas. Mijnheer de minister, het zou mooi zijn mocht u als Sinterklaas over de daken van de Vlaamse cultuurinstellingen kunnen wandelen en er de nodige financiële middelen laten neerdwarrelen. Ik begrijp echter dat dat niet kan.

Ik onthoud uit uw antwoord vier essentiële elementen. Ten eerste herbevestigt u uw engagement tegenover het MAS. Ten tweede geeft u toe dat er op dit moment onvoldoende recurrente middelen zijn om het MAS en andere bijkomende projecten uit te voeren. In totaal is er een tekort van 50 miljoen euro. Ten derde bestaat daardoor onduidelijkheid over de financieringstermijn voor bepaalde engagementen. Ten vierde hoopt u daarover meer duidelijkheid te verschaffen tegen midden april.

Mijnheer de minister, ik begrijp dat u vandaag geen andere verdergaande verklaringen kunt afleggen. Het is nu aan het parlement om zijn verantwoordelijkheid op te nemen in deze aangelegenheid en te helpen een mogelijke beslissing mee te sturen.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw genuanceerd antwoord.

Mijn opmerking had geenszins de bedoeling het MAS voorrang te geven op andere projecten. Het gaat me vooral over deugdelijk bestuur. Er zijn heel wat toezeggingen gedaan die gerechtvaardigde verwachtingen hebben gecreëerd. Bovendien zijn er al stappen gezet door het stadsbestuur en door de privé-sector. Dat waren mijn hoofdargumenten. Ik ben er ook absoluut geen voorstander van Gent en Antwerpen tegen elkaar uit te spelen.

Mijnheer de minister, de heisa is voor een deel ontstaan toen een aantal media verklaarden dat in de non-paper zou staan dat indien er niet voldoende middelen zouden zijn, in eerste instantie de toezeggingen voor het MAS zouden worden ingetrokken. Ik heb nu echter begrepen dat u de engagementen verder zult nakomen.

Minister Bert Anciaux: Een non-paper dat je aan collega's geeft, is een vertrouwelijk document.

Anciaux

Voor sommige projecten zijn er al vastleggingen gebeurd en moeten de betalingen gebeuren in functie van de vastleggingen. Voor andere projecten zijn er beloftes gemaakt maar zijn er nog geen vastleggingen gebeurd. Als ik de logica volg van de heer De Wever, dan komen de projecten zonder vastleggingen laatst. In dat non-paper is heel duidelijk mijn engagement voor het MAS opgenomen. Ik betreur dat men dat engagement in twijfel heeft getrokken.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de minister, ik onthoud vooral uw verklaring dat uw engagement ten aanzien van het MAS ongewijzigd blijft. Ik heb er alle begrip voor dat u nu nog niet kunt zeggen wanneer die kredieten kunnen worden vastgelegd. Er zijn immers evenveel vastleggingen als er budget is in het FOCI. Dat is een onmogelijke situatie.

U verklaart verder dat in tegenstelling tot wat in de media stond, het MAS niet als eerste op de schrappingslijst staat als er geen extra geld zou komen.

Verder streeft u binnen de meerjarenbegroting naar een globaal plan voor de culturele infrastructuur. Het is geen kwestie van Antwerpen boven Gent of van het MAS boven alles, maar ik wil u toch vragen om het dossier op zijn merites te beoordelen. Bovendien moet ook rekening worden gehouden met de toezeggingen voor het MAS die vijf jaar geleden al zijn gedaan. De middelen van het Stadsvernieuwingsfonds dreigen te kapseizen indien er geen financiële duidelijkheid komt, waardoor het hele project op de helling komt. Dat moet mee worden overwogen op het moment dat u in de meerjarenbegroting die extra middelen hoopt te verwerven. Ik hoop dat de toewijzingen in die logische volgorde gebeuren. Voor mij is die logica eerst en vooral het MAS.

Minister Bert Anciaux: U zegt terecht dat op dit ogenblik de recurrente middelen volstaan om uit te voeren wat reeds vastligt. Als er geen bijkomende middelen zijn, kan ik ook mijn engagementen niet uitvoeren. Dat is een politiek probleem.

Ik herhaal dat we aan hetzelfde zeel trekken. Ik vind het echter niet deugdelijk om forse verklarin-

gen af te leggen zolang ik niet 100 percent zeker ben over de financiële middelen. Binnen de regering is afgesproken dat niet te doen. Tegenover de buitenwereld wekt dat natuurlijk de indruk dat ik er niet voldoende voor ga.

Er zijn in het verleden ook decreten goedgekeurd die niet worden uitgevoerd door de nieuwe meerderheid omdat er onvoldoende middelen voor zijn.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de minister, ik had in uw antwoord op zijn minst één keer het woord PPS verwacht. Als we de terechte verwachtingen, de verhoopte projecten en het onderhoud van ons patrimonium confronteren met de middelen waarover u beschikt, dan blijkt dat voor sommige aspecten van die budgettaire krapte PPS-oplossingen in aanmerking komen. De eigen ontvangsten binnen de culturele sector kunnen als hefboom worden gebruikt om in overleg met de privé-sector grotere projecten zoals investerings- of onderhoudsbehoeften gedeeltelijk te financieren. Eerst echter moeten de cultuurbehoeften hun rechtmatig deel krijgen binnen de onderhandelingen over de aangepaste begroting.

Minister Bert Anciaux: U bedoelt de meerjarenbegroting.

Ik heb geen enkel engagement voor 2005 aangehaald.

De heer Steven Vanackere: Volgens de zeer ouderwetse orthodoxie moet men vastleggingen in hun geheel nemen en ze niet fractioneren. In de Vlaamse Gemeenschap worden soms wel voor grotere projecten vastleggingen gedaan voor 2005, 2006, enzovoort.

Het is niet alleen belangrijk om de wedstrijd inzake de meerjarenbegroting te winnen. We moeten er ook voor zorgen dat in een volgende fase de mogelijkheden van PPS aan bod komen.

De voorzitter: De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Mijnheer de minister, ik wil beginnen waar u bent geëindigd, met name bij de globale visie die wordt aangekondigd. Er bestaat een enorme culturele dynamiek in Vlaanderen. De strijd die intern wordt gevoerd, is ech-

De Clerck

ter voorbijgestreefd. Vlaanderen is één stad, we mogen dan ook geen infrastructuurdebatten voeren. De essentie van de culturele dynamiek is te vinden in de finaliteit. Die moet kunnen worden ingebracht in uw langetermijnvisie. Waarin kunnen we nog fantastisch groeien in bepaalde steden? Hoe ontwikkelen we een Vlaamse politiek met een grote uitstraling? Hoe doen we dat in één algemene visie?

Het MAS is een fantastisch instrument en kan een grote rol spelen, maar de finaliteit is belangrijk, net zoals dat het geval is bij vele andere gebouwen in onze steden. Ik stel vast dat niet wordt gediscussieerd over wat er zal gebeuren met onze infrastructuur. We moeten beslissen waarin we excellent willen zijn in Vlaanderen. U kondigt een algemene visie aan die wordt gekoppeld aan het kunstendecreet, aan de bestaande infrastructuur en aan de dynamiek in de verschillende sectoren. Het is cruciaal om alles als een geheel te bekijken bij de uitstippeling van het langetermijnbeleid. Het is evident dat er mogelijkheden zijn voor Antwerpen.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor de opheldering. Ik ben blij dat u zich niet vastpint op een aantal zaken, want die zouden u achteraf inderdaad kwalijk kunnen worden genomen.

Ik heb een bijkomend vraagje. Ik dacht toevalig aan de KVS, want daar is men plots gebotst op moerasgrond. Ook in Antwerpen kan er iets onverwachts gebeuren. Houdt u in uw begroting rekening met de mogelijkheid van enorme bijkomende kosten? In het geval van de KVS ging het over 700 miljoen frank aan extra kosten.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, de som waarvoor de Vlaamse Gemeenschap zich engageert, is in principe een maximumsom. Dit is noodzakelijk om niet telkens opnieuw voor verrassingen te staan.

Ik heb het niet gehad over PPS, want die wordt gedeeltelijk al gerealiseerd. In het MAS zit immers

een gedeelte privé-geld. Dat geld zit alleen niet in het aandeel van de Vlaamse Gemeenschap. We zijn grondig bezig met PPS. Het is niet onlogisch om bij infrastructurele werken in de toekomst meer te zoeken naar privé-geld, al is dat moeilijker dan ik eerst dacht.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Penris en door mevrouw Berx werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het subsidiëren van zelforganisaties voor allochtonen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Ridder tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het subsidiëren van zelforganisaties voor allochtonen.

Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, onder zelforganisaties van allochtonen verstaan we door allochtonen opgerichte voorzieningen met als doelgroep migranten met dezelfde etnische achtergrond als de inrichters van de voorziening.

Het kan gaan om sportclubs, vrijetijdsverenigingen, seniorengezelschappen, jongerenclubs, cultuurcentra en zo meer. De zelforganisaties verlenen ongetwijfeld een belangrijke dienstverlening aan de allochtone gemeenschap in onze samenleving. Anderzijds tonen studies aan dat dergelijke initiatieven in eerste instantie een extra aantrekking hebben op de eigen etnische groep. Zo bestaat het gevaar dat gesloten gemeenschappen ontstaan van een bepaalde etnische groep die niet openstaat voor geïnteresseerden uit andere culturen.

De Ridder

In onze steden en gemeenten zijn heel wat allochtonenorganisaties actief. Ze ontvangen subsidies van de overheid om hun werking te verzekeren. Het is dan ook logisch dat de overheid bepaalde voorwaarden koppelt aan die subsidies. Die verenigingen zouden moeten aantonen dat ze bijdragen tot een verbeterde integratie van haar individuele leden in de samenleving. Dat houdt in dat de vereniging zich openstelt voor iedereen: mensen van de eigen etnie, autochtonen of allochtonen van een andere etnie.

Ik vind hiermee niets nieuws uit, maar citeer het regeerakkoord. Op pagina 47 staat over het onderdeel verenigingsleven: 'We versterken de sociale integratie en het samenleven van groepen met een verschillende culturele achtergrond door de ondersteuning van verenigingen die zich richten tot meer dan één culturele doelgroep, en de sociale integratie en het samenleven van verschillende culturele groepen mee in hun doelstelling opnemen en waarmaken'.

Dit alles is vooral belangrijk voor wat jongeren betreft. De omgeving waarin ze een groot deel van hun vrije tijd doorbrengen, is immers medebepalend voor de mate van integratie in onze samenleving. Ik verwijs terzake naar een studie van professor Engbersen, een hoogleraar sociale wetenschappen in Nederland. Ook hij wijst op het risico dat zelforganisaties vooral een aantrekkingspool worden voor de eigen etnische groep en verworden tot een gesloten beweging, wat tot problemen kan leiden.

Welke criteria worden door de Vlaamse overheid gehanteerd om sportclubs, cultuurkringen en jeugdorganisaties van allochtonen in aanmerking te laten komen voor een overheidssubsidie? Wordt daarbij rekening gehouden met het feit dat het om zelforganisaties gaat en met de mate waarin ze bijdragen tot de integratie van hun individuele leden in de samenleving? In welke mate en hoe bestendigen zelforganisaties de segregatie tussen bevolkingsgroepen? Hoeveel middelen worden er uitgetrokken, specifiek voor het subsidiëren van zelforganisaties? Is de 'return on investment' ervan bekend? Zijn de organisaties met andere woorden integratiebevorderend? Zo niet, kan daar in de toekomst onderzoek naar worden verricht?

Erkent u als minister dat er in de toekomst enkel organisaties die zich zowel tot allochtone als tot autochtone leden richten of aantonen dat ze integratiebevorderend werken, in aanmerking kunnen komen voor subsidiering? Werd over deze problematiek reeds overleg gepleegd met de minister van Inburgering?

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb geen probleem met een aantal vragen die werden gesteld, want het is goed dat er transparantie komt inzake de criteria die worden toegepast voor het toekennen van subsidies.

Mevrouw De Ridder, ik wil u vragen waarop u zich baseert om te stellen dat zelforganisaties en verenigingen enkel mensen van dezelfde etnische achtergrond aantrekken en of dat gegeven echt leidt tot segregatie. U verwees naar een Nederlandse studie, maar het lijkt me nuttiger te verwijzen naar de Vlaamse studies terzake. De heer Dirk Jacobs heeft duidelijk aangetoond dat jongeren die zich engageren in een vereniging of zelforganisatie voor allochtonen, zich ook veel meer engageren in andere verenigingen, sportclubs, scoutsgroepen en dergelijke.

Als verenigingen uit het Antwerpse activiteiten ontplooiën, dan kan daarover in veel gevallen informatie worden teruggevonden op de websites. Dit weekend ben ik naar een activiteit van het Project Allochtone Jongeren, PAJ, geweest. Ze organiseerden een soort sterrenjacht. Daar waren heel weinig autochtonen aanwezig, maar de activiteit werd goed bekendgemaakt. Tal van verenigingen zetten stappen om zich zo ruim mogelijk bekend te maken.

Ik verwijs ook naar een studie van professor Foblets van de KUL. Ook zij toont aan dat jongeren die zich in verenigingen engageren, ongeacht of het gaat over zelforganisaties of verenigingen van mensen met dezelfde etnische achtergrond, veel minder criminele feiten plegen. Ze lopen veel minder kans om in de criminaliteit terecht te komen.

Heel wat Vlaamse studies wijzen op het heel goede en positieve effect van een engagement in

Berx

een vereniging. Voor het overige ben ik het er wel mee eens dat die verenigingen zo open mogelijk moeten zijn. Als de overheid middelen aan die verenigingen besteedt, kan ze verwachten dat de verenigingen hun activiteiten bekendmaken en zich minstens nu en dan openstellen voor autochtonen en andere jongeren. Volgens mij gebeurt dit reeds. Het is natuurlijk nuttig om te onderzoeken in welke mate die verenigingen bijdragen aan de integratie.

Het lijkt me ook een nuttig voorstel dat u hierover afspraken maakt met de minister van Inburgering. Minister Keulen stelt immers dat de tijd van vrijblijvendheid gedaan is. Als de overheid middelen besteedt aan verenigingen uit de diversiteitssector, dan moeten daar inderdaad ook resultaten tegenover staan. Ik wil echter niet meegaan in het betoog dat de organisaties enkel leiden tot segregatie. Een sterke eigen identiteit kan het beste fundament zijn om ook om te gaan met diversiteit. Dit geldt zowel voor autochtonen als voor allochtonen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de vraag getuigt van enig tententius denken. Daarom wil ik graag reageren. Vlaanderen kent een emancipatiegeschiedenis van de arbeidersbeweging, de middenstandsvrouwen en de landbouwers. Ze hebben zich tijdens het interbellum verenigd in verenigingen van gelijkgezinden. In die periode werden niet alleen allerlei coöperatieven opgericht om op economisch vlak samen te werken, maar werd er ook aan sociaal-culturele vorming gedaan. Het ging over allemaal witte mensen en ze waren gebonden door een sociaal-professioneel profiel. Ze vonden elkaar en hebben in belangrijke mate zichzelf geëmancipeerd.

Het is merkwaardig dat sinds de jaren tachtig het traditionele verenigingsleven, vooral in de arbeidersbeweging, erodeert. Het aantal leden daalt. Dat is niet toevallig, maar heeft te maken met de postmoderne samenleving, de individualiserings-tendensen en het doorschuiven van klassen naar voornamelijk de middenklasse. In die midden-

klasse is er sowieso minder groepsbinding, maar meer algemene integratie in samenleving. We merken dus dat gelijkgezinden elkaar zoeken tot het moment dat ze voldoende contact hebben met anderen, want dan kunnen ze zich op een normale wijze in de samenleving integreren.

Het woord gemeenschap is trouwens een meerlagig begrip. Zo ben ik lid van een wielclub, van een kunstenhuis en van een familie. Ik woon in een dorp of een stad, in Vlaanderen en in de wereld. Ik ben dus lid van vele gemeenschappen. Een allochtoon is dat ook. Hij is misschien lid van zijn buurtcomité, zijn etnische vereniging en van zijn stad.

Vlamingen die aan de andere kant van de wereld werken en wonen, vinden elkaar ook. Ze organiseren samen allerlei activiteiten en worden daarvoor gesubsidieerd, zelfs door Vlaanderen. Ik heb daar geen enkel probleem mee.

Ik wil er vooral op wijzen dat er een continuüm is tussen 'apart en samen', tussen 'zich afzetten tegen' en 'geïntegreerd zijn in'. Dat is een normale gang van zaken.

Ik wijs ook op een andere beweging in onze samenleving: de senioren. Hoe groter die groep wordt, hoe meer die op het maatschappelijk middenveld zal wegen en hoe beter die zich verenigt. Ik denk niet dat iemand van ons het recht aan de senioren zou durven ontnemen om zich te verenigen zonder dat daar anderen bij zijn. Hetzelfde geldt natuurlijk ook voor de vrouwenbeweging.

Ik herhaal dat het gaat om een evolutie van 'apart' naar 'samen' en dat er veel gemeenschappen en lagen zijn. We moeten de contacten tussen mensen bevorderen, maar we moeten ook de verenigingen van gelijkgestemden, op basis van interesse, van sociaal profiel, van professionele bezigheid, van etnie of van politieke overtuiging, inschrijven, dragen en steunen als een normaal deel van een emancipatieproces.

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat iedereen hier ervan overtuigd is dat het zich verenigen een heel belangrijke

Van Nieuwenborgh

zaak is. De minister steunt de verenigingen trouwens volop in de strijd tegen verzuring.

Ook ik was een beetje verwonderd over de vraag. Dat is trouwens eufemistisch uitgedrukt, want ik kan begrijpen dat wordt geëist dat alle verenigingen openheid betonen en een return on investment bewijzen, maar niet dat er een segregatie komt waarbij de ene soort verenigingen dat wel moet doen en de andere niet.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het diversiteitsdebat behoort mijn inziens tot één van de meest wezenlijke thema's van het Vlaamse cultuurbeleid en bijgevolg ook tot de opdracht van de minister van Cultuur. Niet alleen omdat omgaan met diversiteit één van de grootste maatschappelijke uitdagingen is van deze tijd, maar ook omdat ik er rotsvast van overtuigd ben dat cultuur leidt tot emancipatie en dat interculturaliteit een maatschappelijke verrijking is en als doel naar voren geschoven moet worden.

Ik wil naar aanleiding van deze vraag dan ook ten stelligste benadrukken dat ik de interculturele samenleving als één van de belangrijkste doelstellingen beschouw van mijn cultuurbeleid. De interculturele ontmoeting leidt niet alleen tot verdraagzaamheid, maar reikt verder naar respect en integratie. Integratie betekent mijn inziens absoluut geen apartheid, maar het kan ook geen assimilatie zijn.

Mevrouw De Ridder, u verwees naar een Nederlandse studie waarin wordt aangegeven dat zelforganisaties verworpen tot een gesloten gemeenschap van een bepaalde etnische groep. Ik ga de bevindingen van die studie niet in vraag stellen, maar wil evengoed wijzen op de relativiteit ervan. Ik kan andere bronnen aanhalen die het tegenovergestelde beweren. Sociologisch onderzoek is in zijn conclusies vaak subjectief. Dat zullen alle sociologen erkennen. Zo verscheen er in het Nederlandse vaktijdschrift voor jeugdwelzijn, jeugdzorg en jeugdbeleid '0/25', een artikel, niet eens als tegenreactie op het onderzoek waar u het over hebt, dat precies het tegenovergestelde beweert.

Er is niets mis met een gescheiden jongerenwerking, zolang ze tegelijkertijd aan uitwisseling werkt. Dit artikel is eveneens wetenschappelijk geïnspireerd. Er wordt verwezen naar twee professoren, professor Veenman, hoogleraar aan de Erasmusuniversiteit, en professor de Winter, hoogleraar maatschappelijke opvoedingsvraagstukken, om deze thesis te onderschrijven. Verschillende studies schuiven tegenovergestelde conclusies naar voren. Daarnet zijn in dit verband trouwens een aantal belangrijke studies uit eigen land aangehaald.

Persoonlijk ben ik ervan overtuigd dat interculturaliteit en integratie niet enkel gebaat zijn bij individuele processen, maar ook bij groepsprocessen. Ik zou weer een eminent wetenschapper willen aanhalen. Volgens professor Putman is er geen bridging zonder bonding of, vrij vertaald, geen ontmoeting zonder groeps- of identiteitsgevoel. Iedereen die me een beetje kent, weet ik dat deze begrippen vaak hanteer. Ik ben er dan ook van overtuigd dat diversiteit en identiteit elkaar versterken.

Ik onderschat het belang van de zelforganisaties als een eerste mogelijkheid tot kennismaking met de verenigings- en vrijwilligerscultuur in ons land niet. In het kader van diverse culturele akkoorden heb ik al heel wat ministers uit andere landen ontmoet. Uit deze contacten komt steeds een grote bewondering voor onze verenigings- en vrijwilligerscultuur naar voren. In andere landen is die cultuur totaal onbekend of wordt er een compleet andere invulling aan gegeven. Het hoeft ons met andere woorden niet te verbazen dat de integratie in deze cultuur tijd vergt.

De criteria voor sportclubs, cultuurkringen en jeugdorganisaties voor allochtonen verschillen niet van de criteria voor organisaties voor autochtonen. Om rechtstreeks subsidies te ontvangen, zijn al deze verenigingen aan meetbare erkenningscriteria onderworpen. Bovendien worden de verenigingen door een uit onafhankelijke experts samengestelde adviescommissie inhoudelijk beoordeeld.

In het kader van het sportbeleid wordt momenteel geen enkele zelforganisatie rechtstreeks betoelaagd. In het kader van het cultuur- en het jeugdbeleid is dit, zij het in zeer beperkte mate, wel het geval.

Anciaux

Heel wat lokale zelforganisaties krijgen onrechtstreeks geld van de Vlaamse overheid. In uitvoering van de decreten op het lokaal jeugd- en cultuurbeleid krijgen ze immers middelen van de lokale overheden. De lokale besturen bepalen de erkenningscriteria en maken de inhoudelijke afwegingen.

Op Vlaams en op gemeentelijk niveau is de samenwerking tussen organisaties met het oog op interculturele ontmoeting en integratie een belangrijk element in de inhoudelijke afweging. Dit is evenwel niet het enige element dat een rol speelt. De overheid gaat na of de zelforganisaties contacten met organisaties van autochtonen leggen en uitwisselingen of samenwerkingen tot stand trachten te brengen. In die zin vormen de zelforganisaties in feite een uitzondering op de regel. De verwachtingen inzake ontmoeting en samenwerking worden niet of in mindere mate op voor 99,9 percent uit autochtonen bestaande organisaties geprojecteerd. Ik zal dit even illustreren aan de hand van een paar voorbeelden uit de jeugdsector.

Het Steunpunt allochtone meisjes en vrouwen wordt structureel betoelaagd voor het ondersteunen van lokale meisjes- en vrouwenwerkingen die aan de emancipatie- en participatiebehoefte tegemoetkomen. De organisatie werkt samen met jeugdbewegingen zoals de KSA, de KSJ en de VKSJ rond werkbare methodes en processen inzake interculturalisering in het jeugdwerk.

Het Platform Allochtone Jongeren ontvangt Vlaamse subsidies voor een kadervormingsproject om het allochtone jeugdwerk te versterken. Het is de bedoeling ervoor te zorgen dat het allochtone jeugdwerk op termijn spontaan zijn weg in het reguliere aanbod kan vinden. De organisatie werkt intens samen met de Vlaamse Dienst voor Speelpleinwerking. Deze samenwerking heeft ertoe geleid dat een toenemend aantal leiders van allochtone origine in vakantiespeelpleinwerkingen actief zijn.

De eerder deze week voor de Vlaamse Cultuurprijzen genomineerde organisatie Kif Kif kan bezwaarlijk een zelforganisatie worden genoemd. Het betreft hier immers een samenwerking tussen allochtone en autochtone jongeren.

De door de Vlaamse overheid rechtstreeks betoelaagde organisaties spelen een belangrijke rol in de interculturele ontmoeting en bestendigen geenszins de segregatie. Over de niet-betoelaagde of de niet-erkende organisaties kan ik me niet uitspreken. Ik ben er evenwel van overtuigd dat slechts een minderheid bewust een segregatiepolitiek in leven houden. Bovendien daag ik iedereen uit dezelfde vraag met betrekking tot de zogenaamde reguliere werkingen met autochtonen te stellen. Ik durf zomaar niet te zeggen of ze integratie of segregatie in de hand werken.

Binnen het jeugdwerk ontvangen een aantal organisaties een toelage. Het Steunpunt allochtone meisjes en vrouwen ontvangt 90.000 euro, het Platform Allochtone Jongeren ontvangt 40.000 euro en Kif Kif ontvangt 22.000 euro. In het sociaal-cultureel werk zijn momenteel veertien landelijke migrantenverenigingen erkend. In 2003 waren in totaal 649 afdelingen bij deze federaties aangesloten. Gezamenlijk hebben de federaties voor datzelfde jaar ongeveer 1,8 miljoen euro ontvangen. Dit is gemiddeld minder dan 128.500 euro per federatie.

De veertien erkende landelijke federaties bevinden zich momenteel in een decretale overgangsfase. In 2009 moeten ze conform de bepalingen van het decreet functioneren. Tijdens deze periode ontvangen ze een aanvullende subsidie voor de kadervormingsactiviteiten, de educatieve activiteiten en de activiteiten op het vlak van de cultuurspreiding die ze in functie van hun afdelingswerking organiseren of ondersteunen. De aan deze aanvullende subsidie verbonden voorwaarden worden jaarlijks in een overeenkomst opgenomen. SoCiuS begeleidt de betrokken federaties.

Ik veronderstel dat ik reeds voldoende heb aangetoond dat deze minimale middelen een niet-onbelangrijke output genereren. Ik beschik niet over naakte cijfers. Het gevoel leeft evenwel dat stappen in de juiste richting worden gezet.

Mevrouw De Ridder heeft me daarnet gevraagd om uitsluitend organisaties die zich zowel op autochtone als op allochtone jongeren richten, te subsidiëren. Ik vrees dat ik haar moet ontgoochelen. Ik moet haar vraag negatief beantwoorden. Deze maatregel zou immers tot een kaalslag bij de zelforganisaties en bij de organisaties van autoch-

Anciaux

tonen leiden. De organisaties mogen natuurlijk niemand uitsluiten. Er bestaan voldoende argumenten om de zelforganisaties in functie van de interculturele ontmoeting en van de kennismaking met onze verenigings- en vrijwilligerscultuur te blijven subsidiëren.

Behalve tijdens de eerste maand van de legislatuur heb ik geen persoonlijke uitnodiging van de minister van Inburgering ontvangen. Ik heb vanzelfsprekend voortdurend contact met alle leden van de Vlaamse Regering, niet het minst met minister Keulen. Indien hij dit om inhoudelijke of om andere redenen noodzakelijk vindt, kunnen we elkaar zeker in verband met specifieke thema's ontmoeten. Ik wil trouwens met alle leden van de Vlaamse Regering contact hebben. De interculturaliteit en het intercultureel beleid behoren evenwel uitdrukkelijk tot de bevoegdheid van de minister van Cultuur.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord. Ik zou tevens willen terugkomen op een aantal opmerkingen die door andere leden van de commissie zijn gemaakt.

Mevrouw Berx, ik heb bij het begin van mijn uiteenzetting duidelijk verklaard dat ik de meerwaarde van zelforganisaties niet onderschat. Ik besef dat ze een belangrijke dienstverlening ten aanzien van bepaalde bevolkingsgroepen vertegenwoordigen. Ze staan onder meer in voor opvang en voor de eerste kennismaking met de samenleving waarin nieuwkomers terechtkomen. Ik wil niet dat iemand denkt dat ik niet op de hoogte ben.

Zoals daarnet al is gezegd, moeten verenigingen van gelijkgestemden, zoals senioren- of jongerenverenigingen, worden ondersteund. Ze vormen een onderdeel van ons verenigingsleven. Minister Keulen heeft evenwel verklaard dat de tijd van de vrijblijvendheid voorbij is. Het lijkt me dan ook opportuun bepaalde voorwaarden aan het verenigingsleven te stellen. Wat mij betreft, moet dit voor verenigingen van allochtonen en voor verenigingen van autochtonen gelden. Dat komt

voor mij op hetzelfde neer. Een scoutsgroep moet openstaan voor een geïnteresseerde van allochtone afkomst die aan hun jeugdwerking wil deelnemen.

Minister Bert Anciaux: Mevrouw De Ridder, wat bedoelt u eigenlijk? De tijd van de vrijblijvendheid is voorbij. Welke concrete consequenties zou dit voor een scoutsgroep moeten hebben?

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de minister, u zou in de subsidievoorwaarden voor verenigingen moeten opnemen dat ze zich expliciet voor personen van een andere origine moeten openstellen. Op die manier kunnen we vermijden dat verenigingen eilandjes vormen die zich voor leden van andere bevolkingsgroepen afsluiten. In mijn ogen moet dit voor scouts en voor zelforganisaties van allochtonen gelden. Het spreekt vanzelf dat deze voorwaarde ook voor autochtone organisaties moet gelden.

Indien ik uw antwoord goed heb begrepen, zult u de zelforganisaties blijven subsidiëren en zult u hieraan geen voorwaarden verbinden. U wilt de bepaling dat een organisatie voor personen van andere origine moet openstaan en integratiebevorderend moet werken niet opnemen. In het Vlaams regeerakkoord staat nochtans dat dit de bedoeling van het subsidiëren van deze organisaties is.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mevrouw De Ridder, in het Vlaams regeerakkoord zie ik nergens een uitsluitingscriterium. Volgens mij gaat het om een betrachting. Ik sta open voor die betrachting. We mogen de praktijk en de realiteit niet uit het oog verliezen.

Gedurende ruim 25 jaar heb ik alles op alles gezet om mijn eigen jeugdbeweging open te stellen voor allochtonen en intercultureel te maken. Dat is niet goed gelukt. Hier en daar hebben we een Italiaantje weten te bereiken. Daar is het bij gebleven.

Het Vlaams jeugdwerk levert al jaren inspanningen om mensen van allochtone afkomst bij hun werking te betrekken. Ze hebben de beste bedoelingen, maar ze bereiken niet altijd de beste resultaten. Vele duizenden jongeren nemen niet deel aan het Vlaams jeugdwerk. Dit jeugdwerk heeft

Anciaux

nochtans een specifieke meerwaarde. Heel de wereld benijdt er ons om.

Tijdens de vorige legislatuur is een groot probleem gerezen rond een scoutsorganisatie die zich specifiek tot allochtone jongeren wilde richten. Ik ben en blijf een groot voorstander van dergelijke organisaties. Het is bewezen dat zij een deel van die jongeren bij het Vlaams jeugdwerk kunnen betrekken en de mogelijkheid creëren om bruggen tussen de verschillende culturen te slaan. Deze organisaties maken deel uit van het Vlaams jeugdwerk. Ze hanteren dezelfde principes en methodes. Indien we willen vermijden dat deze jongeren in de praktijk worden uitgesloten, is dit onvoorstelbaar belangrijk. We mogen niet zeggen dat dit niet samenlevingsbevorderend is.

‘Integratie’ is een beladen term die niet altijd meer inhoudt wat we precies bedoelen. We willen een samenleving creëren waarin mensen geen angst voor elkaar hebben, maar waarin vertrouwen in elkaar kan groeien. Ik ben ervan overtuigd dat de zelforganisaties op dit vlak een belangrijke rol kunnen vervullen. In het verdere beleid zal ik vanzelfsprekend van alle sociaal-culturele organisaties en van alle jeugdorganisaties inspanningen vragen om bruggen te slaan tussen de verschillende culturen.

De voorzitter: Mevrouw de Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Dan is er toch geen probleem met de vraag om aan alle organisaties die worden gesubsidieerd, een aantal voorwaarden op te leggen. Zij moeten ontmoetingsmomenten inbouwen; zij moeten streven naar samenwerking tussen mensen met een verschillende culturele afkomst en ze moeten de integratie bevorderen. Het maakt daarbij niet uit of het dan gaat om allochtone of autochtone organisaties. We moeten vermijden dat mensen worden geweigerd omwille van hun etnische afkomst.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de negatieve gevolgen voor de culturele sector van de laattijdige uitbetaling van subsidies

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanackere tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de negatieve gevolgen voor de culturele sector van de laattijdige uitbetaling van subsidies.

De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de minister, het gaat hier vandaag opnieuw over een vervolgverhaal dat misschien wel wat eentonig wordt. Ik blijf echter respect vragen voor de mensen die in de culturele sector dagelijks keihard hun best doen en soms worden geconfronteerd met betalingsachterstanden die hun werk bemoeilijken. In vele gevallen begrijpen ze niet waarom de Vlaamse Gemeenschap er niet in slaagt om haar beloften in verband met de te storten middelen tijdig na te komen.

Het is niet de eerste keer dat dit probleem aan de orde is. Tijdens de vorige legislatuur heeft de voorzitter van deze commissie, de heer Vandenbossche, dit probleem aangekaart bij de toenmalige minister van Cultuur. Ook mevrouw Van Hecke heeft daar een vraag over gesteld aan de minister van Begroting. Ik heb de vraag onlangs aan beide ministers voorgelegd.

Mijnheer de minister, ik wil hier een aantal elementen bespreken uit het antwoord dat ik van minister Van Mechelen heb gekregen. In zijn antwoord wijst hij erop dat het niet over zijn verantwoordelijkheid gaat.

In het verleden verwees de minister van Cultuur, wanneer het ging over betalingsachterstanden, vaak naar de begrotingsrichtlijnen uit de zogenaamde omzendbrief-Van Mechelen. Het ging over besparingsrichtlijnen die tot doel hadden om een ontsporing van de Vlaamse financiën te voorkomen via een betere afstemming van de ontvangsten en de uitgaven. Daardoor ontstond er een achterstand in het uitbetalingsritme van subsidies in de culturele sector.

Vanackere

Toenmalig minister Van Grembergen heeft op een bepaald ogenblik de aandacht gevestigd op een aantal mogelijke uitwegen. Tijdens de vorige legislatuur waren een aantal basisallocaties vrijgesteld van de toepassing van de maatregel tot beperking van de uitbetalingen. Het ging dan over uitgaven bestemd voor de uitbetaling van lonen. In het jargon zijn dat basisallocaties met de zogenaamde L-code. Daarnaast heeft de begrotingsrichtlijn in de vorige versie al voorzien in de mogelijkheid om vrijstelling aan te vragen van bepaalde basisallocaties voor sommige uitgaven.

U kent het verhaal. We hebben het er tijdens deze legislatuur ook al opnieuw over gehad. Op een vraag die ik u in oktober 2004 stelde, antwoordde u: ‘U weet dat er een begrotingsrichtlijn is die onder meer bepaalt dat het budget voor het effectief uitbetalen van dossiers maandelijks gelimiteerd is. Dat veroorzaakt voor een aantal dossiers soms vervelende vertragingen.’

Rekening houdend met uw antwoord heb ik minister Van Mechelen onlangs om een verklaring gevraagd voor deze terugkerende vertragingen in de uitbetaling van subsidies in de culturele sector. Hij weerlegde op een bijzonder formele manier dat deze problematiek van de vertraagde subsidiebetalingen in de culturele sector te maken zou hebben met de begrotingsrichtlijn die is uitgedrukt in maximale vastleggingen en niet in maximale betalingskredieten. Vastleggingen kunnen onmogelijk op basis van een begrotingsrichtlijn, niet in betaling worden gesteld. Dat sluit alvast één mogelijke hypothese van uitbetalingsproblemen uit. Ofwel wordt de sector geconfronteerd met situaties van onvolledige vastleggingen met alle gevolgen van dien, ofwel gaat het om een situatie van volledige vastlegging waarbij de uitbetaling niet volgt. Als er uitbetalingsproblemen zijn, dan kan dat alvast niet zijn omdat iets dat volledig is vastgelegd, vervolgens niet kan worden uitbetaald, aldus de minister van Begroting.

Inzake de zogenaamde L-codes heeft de minister me erop gewezen dat de functioneel bevoegde administratie instaat voor het bepalen daarvan. De minister van Begroting legt dus de politieke en administratieve verantwoordelijkheid voor het toekennen van een L-code bij de functioneel

bevoegde ministers. Het gaat daarbij niet alleen over cultuur, maar ook over onderwijs, welzijn, enzovoort. Intussen is de beruchte begrotingsrichtlijn niet meer van toepassing.

Aangezien de cultuursector wordt geconfronteerd met betalingsachterstanden, wil ik graag peilen naar de precieze oorzaak daarvan. Er zal waarschijnlijk een zeer genuanceerd antwoord nodig zijn waarbij bijzonder veel mogelijkheden worden onderscheiden. Er zijn zaken die niet vastgelegd geraken omwille van om het even welke reden en die dan ook niet worden uitbetaald. Er zijn zaken volledig vastgelegd en die toch niet worden uitbetaald. Er zijn ook voorbeelden van uitbetalingen die bijna administratief gesproken onmogelijk zijn. Ik zal straks het voorbeeld geven van uitbetalingen waarvan de decreetgever heeft bepaald dat de uitbetaling op 1 of 3 januari moet gebeuren. De minister van Financiën heeft gezegd dat dit technisch onmogelijk is. U hebt een drietal jaar geleden in deze commissie ook gezegd dat subsidies beloven op 3 januari administratief onmogelijk is. De vraag is dan ook waarom de decreetgever niet wijs genoeg is om dat aan te passen. *(Opmerkingen van minister Bert Anciaux)*

Staat het in uitvoeringsbesluiten? Dat is des te gemakkelijker om te veranderen.

U moet me goed begrijpen. Ik zeg niet dat alles heel snel moet worden betaald, maar wel dat de overheid moet nakomen wat ze beloofd heeft. Het is dan ook beter om minder te beloven. Als er een kink in de kabel komt, dan moet dat worden meegedeeld.

Er zijn talrijke voorbeelden van niet-gerealiseerde uitbetalingen. Het vierde voorschot 2004 aan de sociaal-culturele organisaties moest volgens het uitvoeringsbesluit worden betaald voor het einde van september. Het is uitbetaald begin december. In de uitvoeringsbesluiten van het Muziek- en Podiumkunstendecreet staat dat vanaf respectievelijk 1 of 3 januari een voorschot op het subsidiebedrag van 22,5 of 25 percent moet worden betaald. Sinds de vraag voor het eerst is geagendeerd, is de situatie verbeterd. Maar tot op vandaag wacht bijna de helft van deze organisaties nog op hun subsidies.

De meeste organisaties hebben overbruggings- en kaskredieten moeten aangaan, wat hun bankkos-

Vanackere

ten aanzienlijk opdrijft. Een middelgrote organisatie in de podiumkunstensector besteedde de afgelopen drie jaar jaarlijks 6.000 tot 7.000 euro aan kaskredieten. Daarenboven zijn er allicht boetes voor laattijdige betalingen aan RSZ, verwijlntresten, enzovoort. De informatie over het waarom van de vertragingen is soms bijzonder uiteenlopend. In sommige gevallen is het zelfs zo dat er geen officieel schrijven is. Dat bemoeilijkt het verkrijgen van kaskredieten, want een bankier wil zien waarom een bepaalde som niet beschikbaar is en waarom er een overbruggingskrediet nodig is. Klare communicatie helpt.

Ook de uitbetaling van de projectsubsidies in de muzieksector loopt voorlopig nog altijd mank. Ze wachten nog op hun geld voor de periode september-december 2004, en dit terwijl de meeste van deze projecten inmiddels zijn afgelopen. Gezien de kleinschaligheid van vele van deze projecten hebben ze vaak geen andere inkomsten. Er wordt soms zelfs privé geleend om de kosten te kunnen dekken.

De uitbetaling van zogenaamde VIA-kredieten die onder andere de lonen voor de geregulariseerde DAC'ers moeten betalen, is ook problematisch. Toen ik deze vraag opstelde, was de afrekening van 2003 nog niet betaald en ook de derde en vierde schijf voor 2004 niet. De eindejaarspremie voor 2003 werd einde 2004 uitbetaald. Het blijft wachten op die voor 2004.

U zult in uw antwoord kunnen aantonen dat er versnellingen zijn opgetreden. De kwestie is echter dat we moeten zoeken naar structurele oplossingen.

De culturele sector stelt vast dat de Vlaamse overheid eist dat ze alle deadlines naleeft. Dossiers voor erkenning of subsidies moeten bijvoorbeeld tijdig worden ingediend. Het is dan ook vreemd dat de overheid zelf het betalingsritme niet respecteert.

Het gaat niet alleen om abstracte bedragen, maar ook om lonen van mensen die ook hun financiële deadlines moeten naleven. Ik wil dit niet dramatiseren, want in vele gevallen vinden instellingen zelf middelen om lonen te kunnen uitbetalen.

Ik ken een concreet voorbeeld van een instelling met zeven personeelsleden. In januari hebben ze nog een kaskrediet aangegaan waarmee ze de lonen voor januari hebben betaald. De organisatie rekent erop dat de belofte van de administratie om tegen 24 februari tot betaling over te gaan, wordt nageleefd. Die uitbetaling is de voorwaarde om vier dagen later de lonen te kunnen uitbetalen, want nieuwe kredieten bij de bank zijn niet meer mogelijk.

Het is een kwestie van geloofwaardigheid. We hebben vorige week hetzelfde onderwerp al besproken toen het ging om de lottosubsidies. Ik wilde over het onderwerp van vandaag eerst de minister van Financiën ondervragen, maar ik ben een beetje van een kale reis teruggekomen. Dat is de reden waarom ik vandaag deze vraag aan u stel. Er moet misschien eens een gecoördineerd antwoord van de Vlaamse Regering komen. Dat zou ons toelaten om in te schatten waar een en ander aan ligt. Ik herhaal dat ik er niet in geïnteresseerd ben om uit te maken wie waarvoor verantwoordelijk is. Ik wil voorkomen dat dit in 2005 opnieuw gebeurt. Om dat te kunnen, moeten we weten waar de vertragingen aan liggen. Als minister Van Mechelen iets anders zegt dan u, dan bemoeilijkt dat het vinden van structurele oplossingen.

Mijnheer de minister, waarom werden de aangekondigde termijnen niet gerespecteerd bij het storten van subsidies, in het bijzonder – maar niet alleen – voor deze die decretaal geregeld zijn? Kunt u meer duidelijkheid geven over de L-code in de begrotingstabel? Minister Van Mechelen legt daarbij de bal in het kamp van de functioneel bevoegde ministers. Hoe verklaart u het verschil in 'subsidies voor muziektheater' basisallocatie 33.34, die geen L-code kreeg, en 'subsidies voor kunstencentra' basisallocatie 33.31, die dat wel kreeg? Nochtans zijn beide subsidieregelingen ingevoerd door hetzelfde decreet en hebben ze minstens allebei een behoorlijke looncomponent. Zal de Vlaamse Regering de organisaties financieel compenseren voor de door hen gemaakte extra kosten voor het aanvragen van kaskredieten?

Ik ken het antwoord op die vraag al, maar u moet me toelaten deze toch te stellen, al was het maar opdat we de gezonde gène zouden hebben van iemand die wat laat betaalt. Welke structurele maatregelen wilt u nemen om dergelijke verve-

Vanackere

lende en onaanvaardbare betalingsachterstanden te vermijden? Tijdens een politieke uitzending van vorige week heb ik tot mijn genoegen gehoord dat u dezelfde toekomstgerichte benadering hebt als ikzelf. Het is belangrijk om naar het verleden te kijken zodat het in de toekomst beter gaat. U hebt gezegd dat dit in 2005 niet meer de realiteit mag zijn in de culturele sector. Ik ben benieuwd te horen welke maatregelen u zult nemen om dit te vermijden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, ik wil vanuit de buik reageren. Ik heb veel contact met verschillende culturele organisaties en ik heb ook enige ervaring aan de beleidskant. Het is een beetje jammer dat men op het lokale vlak op een aantal technieken botst die ervoor zorgen dat gelden later komen dan nodig. Als we kunnen, moeten we helpen. Laat ons hopen dat organisaties daar in de toekomst niet meer mee worden geconfronteerd. Het is mijn bekommernis dat organisaties die door reglementen worden gesubsidieerd en organisaties die decretaal worden gesubsidieerd, gelijk worden behandeld. Die eerste soort organisaties worden vaak later uitbetaald, terwijl die net minder financiële draagkracht hebben.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, deze vraag peilt naar mogelijke oorzaken en vooral oplossingen. Ik overloop dit graag in detail, met het risico de indruk te wekken er alles aan te doen om u tussen de bomen het bos te laten verliezen.

Laat me om te beginnen zeer duidelijk zijn: vanuit het oogpunt van een organisatie is er geen enkel goed excuus voor een manifest te late uitbetaling van subsidies. Dit mag ons echter niet verhinderen één en ander op een rationele manier op een rijtje te zetten. Elke ziekte – zelfs met gelijkaardige symptomen – kan immers verschillende oorzaken hebben. Wat dan vooral niet helpt, is alles op één hoop te gooien. Zo stel ik vast dat, zowel in de vraag als in het antwoord tijdens de recente

bespreking in de commissie Financiën, enkele dingen iets te eenvoudig werden geschematiseerd.

Ik beseft dat er in het recente verleden in dit verband wel eens problemen rezen. Mij hoor je niet beweren dat dit zich in de toekomst in geen geval meer zal voordoen. Dit doet ons soms uit het oog verliezen dat in het algemeen de regels in het cultuurbeleid van die aard zijn, dat subsidies vrij kort voor of na de actie worden uitbetaald. Bij structurele subsidies wordt meestal met voorschotten gewerkt, maar ook bij projectsubsidies wordt dikwijls in eerste instantie al een fors voorschot uitbetaald. De regels calculeren dus wel degelijk in dat organisaties niet altijd over voldoende liquiditeiten beschikken om veel voor te schieten. Uitbetalingen die pas twee jaar of langer na de feiten gebeuren – zoals soms gebruikelijk in andere sectoren – komen bij ons zelden voor.

Bovendien hebben we vanaf het begin van de vorige legislatuur op een doorgedreven manier werk gemaakt van het afschaffen van het systeem van werken met uitvoeringscoëfficiënten. Ook dit tastte de rechtszekerheid en de continuïteit van het financieel beleid van organisaties aan. De regels zijn dus in vele gevallen op maat gesneden.

Als er zich in verband met de uitbetalingen ziektes voordoen, zijn ze dus eerder acuut van aard, en niet chronisch. Dat is goed nieuws omdat het de lokalisering en eventuele bestrijding ervan vergemakkelijkt. Iedereen beseft voldoende dat, op het moment waarop een en ander budgettair wat moeilijker loopt, er maatregelen nodig zijn om de kastoestand in de gaten te houden. In sommige domeinen wordt dan gespeeld met uitvoeringspercentages, in andere domeinen met wachtlijsten, enzovoort.

In 2003 en 2004 werd ook in Vlaanderen met een zogenaamde begrotingsrichtlijn gewerkt. Ik denk dat niemand de noodzaak hiervan in twijfel trekt. Ik alleszins niet. Bovendien had minister Van Mechelen gelijk toen hij in de commissie voor Financiën zei dat werkelijk geprobeerd is om in uitzonderingen te voorzien als er lonen in het geding zijn. Meer nog, de uitvoering van de begrotingsrichtlijn in 2003 en de eerste helft van 2004 was min of meer hanteerbaar binnen het cultuurbeleid. Wat echter zeer storend was, was dat

Anciaux

er zich soms problemen voordeden in financieel zwakkere sectoren en organisaties die een beroep deden op zogenaamde facultatieve subsidies.

Mijnheer Vanackere, ik ben het volmondig met u eens dat het woord 'facultatief' hier in geen geval slaat op de betrokken organisatie die deze middelen écht nodig heeft om haar project op te zetten of haar mensen te betalen. Ik ben dan ook blij dat we heel wat van deze sectoren de afgelopen jaren een decretale basis hebben gegeven, wat toch meer kansen op continuïteit en regelmaat moet geven.

Vanaf 8 juli 2004 werd de begrotingsrichtlijn echter verstrakt. Dit gebeurde op initiatief van de toenmalige onderhandelaars tijdens de regeringsvorming, en meer in het bijzonder van de formateur. Ik benadruk dit niet om met de vinger de schuldigen aan te duiden, maar wel om te benadrukken dat we hier allen – althans binnen de meerderheid – de lusten én de lasten van moeten dragen. Deze verstrakking hield onder meer in dat het vastleggingsritme niet meer enkel op programmaniveau maar ook op allocatieniveau werd bekeken. Het onderscheid tussen vrijgestelde en niet-vrijgestelde basisallocaties was de facto opgeheven. Elke basisallocatie waarop meer dan volgens de 1/13-maatregel was vastgelegd, werd plots geblokkeerd. Vanaf september kwam daarenboven een ingreep om de eerdere 'overaanwending' op sommige initieel vrijgegeven allocaties te compenseren via een allocatie van hetzelfde programma waarop nog geen overaanwending was gebeurd.

Aangezien bij niet-gesplitste kredieten – voor Cultuur is dat in 99,9 percent het geval – het vastleggingskrediet gelijk is aan het ordonnanceringskrediet, waren de ordonnanceringskredieten eveneens in Oradin geblokkeerd. Daarenboven werd het ordonnanceringskrediet door de arbitragecel ook op programmaniveau gemonitord, wat ook wel tot vertragingen aanleiding kon geven.

Het feit dat de sociaal-culturele organisaties pas in december 2004 hun vierde voorschot ontvingen, was inderdaad het gevolg van deze verstrakking. Uiteindelijk werden de kredieten voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk op mijn verzoek vrijge-

geven. Intussen was het euvel al geschied, met alle vertragingen van dien.

In deze overgangsperiode heerste bij de administratie ook de grootst mogelijke onduidelijkheid over de criteria, de manier waarop een beroep kon worden aangetekend tegen een weigering van vrijstelling, enzovoort. Wat in deze periode vooral stoorde, was dat er geen sprake was van gelijke behandeling. De momenten van uitbetaling van sectoren of deelsectoren moesten tegenover elkaar worden afgewogen. Er werd nagegaan of de ene nog een beetje kon wachten en of de andere moest voorgaan. De te late subsidiëring van de projecten in de muzieksector was het gevolg van een gelijkaardig fenomeen.

Uiteindelijk werd op 29 november 2004 de richtlijn opgeheven. Dit zorgde in de behandeling van dossiers voor een flessenhals. Ik heb u daarover vorige week al uitvoerig informatie gegeven. In het begin van 2005 was het nog niet duidelijk of de minister voor Begroting een nieuwe richtlijn wenste voor te stellen. Op dat moment werden maar vier twaalfden van de vastleggingskredieten vrijgegeven. Daarom werd, pas toen besloten was dat de nieuwe beheersingsmaatregel enkel op de investeringsuitgaven betrekking zou hebben, de poort van de uitbetalingen open gesteld.

Mijnheer Vanackere, u verwees naar het feit dat het eerste voorschot op het Muziek- en het Podiumkunstendecreet nog niet op de bankrekening was beland op 2 februari. Dat had daarmee te maken. Intussen is alles uitbetaald, amper twee weken later dan in normale omstandigheden. De stortingen gebeurden in de periode tussen 22 januari en 2 februari. Toegegeven, dat is twee weken later dan normaal, en dus te laat. Maar hier spreken van 'ernstige vertragingen' lijkt me ernstig overroepen.

Wat de uitbetaling van de DAC- en VIA-kredieten betreft, is de situatie zo mogelijk nog ingewikkelder. In 2004 werd het eerste voorschot voor de ex-DAC'ers uitbetaald op 18 februari, het tweede op 15 april en het derde op 15 juli. Door de opeenstapeling van een aantal factoren heeft de uitbetaling van het laatste voorschot van 2004 een aanzienlijke vertraging opgelopen. Het vierde voorschot werd uitbetaald in twee fasen. Een eer-

Anciaux

ste fase betrof de organisaties die vallen onder de kunstensector en de jeugdsector. Die betaling is in december 2004 gebeurd. De tweede fase betreft organisaties van de socio-culturele sector. Zij krijgen het vierde voorschot vanaf 26 januari 2005 uitbetaald.

Het vierde voorschot wordt berekend op basis van de geactualiseerde personeelsgegevens in de verschillende organisaties. Vorig jaar bleek immers dat een aantal organisaties een teveel aan voorschotten moesten terugbetalen. Niet alle organisaties geven wijzigingen in hun personeelssituaties tijdig door. Daarom baseerde men zich op de geactualiseerde gegevens van augustus 2004. Bij de minste hapering in de administratieve uitvoering is er echter laattijdige uitbetaling. Het administratieve proces werd ondertussen geëvalueerd. Het wordt ondertussen door een interne reorganisatie bijgestuurd voor wat de dossieropvolging in 2005 betreft.

Intussen werd ook met de sociale partners afgesproken dat de deadlines voor de organisaties voortaan strikter zouden worden gerespecteerd en het geheel dus sneller in uitbetaling zal worden gesteld. Het eerste voorschot 2005 werd ondertussen uitbetaald op 9 februari 2005. De VIA-subsidie 2003 werd uitgekeerd op 31 december 2004. De berekening van de subsidie gebeurt op basis van RSZ-gegevens, die pas laat op het jaar beschikbaar zijn. Dit is onder meer te wijten aan de introductie van een nieuw informaticasysteem voor het bijhouden van die gegevens.

De uitbetaling van de subsidies gebeurde voor 2003 voor het eerst na samenwerking tussen het Sociaal Fonds voor het Sociaal Cultureel Werk en de administratie. Voor deze samenwerking was een intensieve gegevensuitwisseling vereist. De gegevens moesten worden gecontroleerd en gecorrigeerd. Het proces van uitwisseling heeft deze eerste keer meer tijd in beslag genomen dan oorspronkelijk gedacht. Samen met het sociaal fonds werden uit deze eerste ervaring de nodige lessen getrokken, zodat de uitbetaling van de subsidie voor 2004, die in 2005 wordt uitgekeerd, ongetwijfeld in belangrijke mate kan worden versneld.

Mijnheer Vanackere, de L-code wordt toegekend wanneer het loonaandeel minimaal 65 percent bedraagt. Dat vormt een belangrijke bescherming van de organisaties. Het geeft inderdaad aan dat hier heel wat lonen van mensen in het geding zijn. In het kader van de begrotingsrichtlijn van voor de verstrakking in juli 2004 moeten we dat echter wat nuanceren. Ook voor andere allocaties waarvoor voldoende kon worden aangetoond dat er een belangrijk loonaandeel in het geding was, kon in vele gevallen een vrijstelling worden verkregen.

Ik geef toe dat ik in het najaar, bij de opmaak van de begroting voor 2005, ook vaststelde dat een actualisatie zich hier en daar binnen Cultuur en in Brussel opdroeg. Daarom gaf ik reeds in november aan mijn administratie de opdracht na te gaan waar aanpassingen nodig zijn. Deze zaak is tijdens de eerstvolgende begrotingscontrole aan de orde.

Zo'n L-code heeft belangrijke budgettaire consequenties, onder meer via de indexering van de bedragen. Het is absoluut niet correct te stellen dat de bevoegde minister die codes kan toekennen. Hij moet een voorstel doen. Het wordt behandeld bij de begrotingsopmaak. De hele procedure moet dus worden doorlopen. De administratie en het kabinet Begroting spelen daarin uiteraard een belangrijke rol. Het zou erg zijn indien dat niet het geval was.

Zoals ik vorige week al zei, zie ik op dit moment geen enkele mogelijkheid de organisaties financieel te compenseren voor de door hen gemaakte extra kosten voor aanvragen van kaskredieten, uitstel van betalingen, enzovoort. Ik wil daarover geen enkele illusie laten ontstaan. Ik heb wel veel begrip voor dit standpunt.

Ik gaf al aan dat er verschillende oorzaken kunnen zijn waardoor er betalingsachterstanden ontstaan. Ik denk een batterij aan maatregelen te nemen. Elke maatregel kan dan een deel van de oplossing vormen. Ik verwees al naar het feit dat intussen – en zeker door het nieuwe Kunsten- en Erfgoeddecreet – heel wat organisaties kunnen genieten van een decretale regeling. Dat is een belangrijke factor in het verhogen van de rechtszekerheid.

Anciaux

Ik gaf ook al aan dat we in quasi alle gevallen een einde hebben gemaakt aan het werken met uitvoeringscoëfficiënten. In de uitgavenbegroting van 2005 werd, onder meer op mijn vraag, de regeling opgenomen dat voor decretale subsidies een visum van het Rekenhof pas nodig is vanaf het moment waarop men meer dan 90 percent wenst uit te betalen. Voordien was dat 80 percent. Ook hier wordt in een bepaalde fase de procedure verlicht. Bovendien gaf ik vorige week al aan dat ook in dit verband een consequente planlastverlichting een bijdrage kan leveren om dit probleem op te lossen.

Door procedures te vereenvoudigen en bewijsstukken tot een strikt minimum te herleiden, kunnen uitbetalingen ook wat eenvoudiger lopen. Zo constateer ik dat in uitzonderlijke gevallen 100 percent van de projectsubsidies pas worden uitbetaald indien de activiteit al achter de rug is. Ik laat ook hier onze reglementering screenen, om zo overal een hanteerbaarder systeem van voorschotten mogelijk te maken.

Doordat de begrotingsrichtlijn in 2005 zeer beperkt is, zal de uitbetaling uiteraard vlotter verlopen. De administratie richt zich nu op een meer systematische monitoring van de uitbetalingen, zodat het oranje knipperlicht sneller kan branden. Er zal ook een model op de website staan waardoor elke organisatie in staat zal zijn zelf het uitbetalingsschema dat op haar van toepassing is, te raadplegen.

Wat de communicatie betreft, is het ook belangrijk dat organisaties weten dat tussen het moment van een beslissing en het ogenblik waarop het geld effectief op de rekening verschijnt, er allerlei procedures en regels moeten worden gevolgd. Ze moeten dan ook al gauw 6 weken wachten vooraleer de organisaties het geld in handen hebben. Ik vraag dus aan mijn administratie om – ook in het kader van de planlastverlichting – in de decreten en uitvoeringsbesluiten na te gaan of de eerder geformuleerde termijnen voldoende aan deze realiteiten beantwoorden.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Ik zal proberen om zeer bondig te repliceren. Ik dank de minister natuurlijk voor zijn zeer uitvoerig antwoord. Dat geldt zeker voor wat hij in punt 1 heeft gezegd, want daarin heeft hij goed de oorzaken verwoord. We moeten goed het onderscheid maken tussen de situatie van 2004, die specifiek is, en die van 2005. Wat 2004 betreft, stel ik – misschien met enige naïviteit – vast dat er tot juli geen enkele beperking op de vastleggingen bestond. In de Vlaamse Gemeenschap heeft men de gewoonte om vastleggingskredieten voor decretaal geregelde zaken niet in een klap uit te voeren. Eens de minister beslist een bepaalde instelling te erkennen en ze overeenkomstig het decreet en de uitvoeringsbesluiten recht heeft op bijvoorbeeld vier kwartalen, heeft men de gewoonte om het gebruik van de vastleggingskredieten in stukken te verdelen. Als men begin 2004 zou hebben vastgesteld dat een aantal begunstigen recht hebben op bepaalde bedragen, en die bedragen zouden zijn gebruikt, dan zouden de kaarten anders liggen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Zowel in 2003 als in 2004, ook voor de datum van 8 juli, waren er begrotingsrichtlijnen die het vastleggingsritme in toom hielden. De 1/13-maatregel was zeker al van toepassing in 2003. De verschillen tussen de periode voor en na 8 juli zijn de volgende: inzake het vastleggingsritme waren voor 8 juli vrijstellingen mogelijk maar nadien niet meer; het vastleggingsritme werd vanaf dan opgelegd per basisallocatie, en niet langer per programma.

De heer Steven Vanackere: In het antwoord van minister Van Mechelen staat er over de periode voor juli: 'De impact voor de culturele sector was slechts marginaal. Op de meeste basisallocaties was het merendeel der kredieten al vastgelegd. Van de 138,2 miljoen ingeschreven kredieten was er tot juli niets geblokkeerd. Vanaf medio juli 30,5 miljoen, of 22 percent.'

Ik stel mezelf bij dat citaat de vraag of men niet te veel het accent legt op wat er naar aanleiding van de nieuwe regeringsvorming op 8 juli is gebeurd. Voor 8 juli moet men toch kansen hebben aangegrepen om vastleggingen te realiseren op bedragen die beschikbaar waren?

Minister Bert Anciaux: Men mag het niet voorstellen alsof het om een zwart-witverhaal gaat.

De heer Steven Vanackere: Men haast zich om me te zeggen dat de formateur daaraan ten grondslag ligt. Bij mijn weten is dat een beslissing van de meerderheid. Ik heb het gevoel dat men het verhaal van 2004 pas kan schrijven als men met het begin van het jaar aanvangt.

Inzake 2005 ben ik vooral tevreden dat de minister wijst op de snelheid waarmee inmiddels bepaalde zaken zijn rechtgezet. De minister heeft het over een vertraging van veertien dagen. Ik erken dat dit niet dramatisch is, als daarover tenminste goed wordt gecommuniceerd.

Wat de L-codes betreft, pleit ik ervoor dat minister Anciaux uit het antwoord van minister Van Mechelen aan mij een argument haalt. Minister Van Mechelen erkent dat het om een zuiver objectief gegeven gaat: als de functioneel bevoegde minister geld vraagt voor lonen, ten belope van 65 percent van het geheel, dan geeft minister Van Mechelen dat geld automatisch. Minister Van Mechelen schijnt te zeggen dat er daarover eigenlijk niet moet worden onderhandeld. Tijdens de begrotingsonderhandelingen kan minister Anciaux op grond van die verklaringen gemakkelijk stellen dat minister Van Mechelen bepaalde uitgaven niet kan afwijzen nadat de administratie heeft vastgesteld dat 65 percent ervan voor de uitbetaling van lonen dient.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Vanackere, voor cultuur werken we met enveloppen; voor welzijn en onderwijs en dergelijke daarentegen worden de lonen van veel medewerkers rechtstreeks of onrechtstreeks uitbetaald. Bijgevolg is het voor de cultuursector altijd moeilijk om minister Van Mechelen aan te tonen hoe groot het percentage van de enveloppe is dat wordt besteed aan de uitbetaling van lonen. Het is nogal wies dat alle vragen niet automatisch positief worden beantwoord.

De heer Steven Vanackere: Ik krijg een onaangenaam gevoel. Als ik bij minister Van Mechelen minister Anciaux citeer, dan wordt er me verteld dat ik het niet begrijp. En omgekeerd gebeurt hetzelfde. Ik ben echter van mening dat het ant-

woord van minister Van Mechelen minstens de indruk wekt dat de bepaling van de L-code voor subsidies voor een instelling waarvan een niet onmiddellijk afgelijnd gedeelte voor lonen dient, een objectieve aangelegenheid is. Ik stel voor dat we die uitspraak gebruiken, ten voordele van de cultuursector.

Verder ben ik tevreden dat de minister in zijn antwoord op mijn punt 4 een hele batterij antwoorden geeft met betrekking tot systematische monitoring, een kleine interne reorganisatie, een betere opvolging en de communicatie. We moeten er wel voor zorgen dat we hier in februari 2006 deze discussie niet opnieuw voeren. Hopelijk moeten we daar niet meer op terugkomen.

In de Vlaamse Gemeenschap bestaat een centraal financieringsorgaan waarbij grote instellingen zoals EVA's op zeker ogenblik zijn gedwongen of aangemoedigd om hun thesauriebeleid samen te voegen. Men wou bijvoorbeeld zo beletten dat de ene instelling geld zou beleggen bij een bankier die misschien zelf aan de Vlaamse Gemeenschap dat geld had geleend.

De voorzitter: Mag ik u vragen om af te ronden? U hebt uw tijd al drie keer opgebruikt.

De heer Steven Vanackere: Inderdaad, en dat is niet netjes. Ik wil hier niet de werkzaamheden vertragen.

Ik vraag me af of een aangepast model van het centraal financieringsorgaan niet kan worden toegepast op instellingen die een belangrijk gedeelte van hun middelen van de Vlaamse Gemeenschap krijgen. Zou dat geen soelaas bieden voor de gestelde problemen?

Als een instelling de absolute zekerheid heeft dat ze recht heeft op een bepaald bedrag, dan zou men haar thesaurie moeten overdragen aan een orgaan van de Vlaamse Gemeenschap en ze de toestemming geven om te betalen wanneer de leveranciers moeten betaald worden. In het geval van het centraal financieringsorgaan is men overschotten aan het samenbrengen; hier zal het wellicht gaan om kaskredieten. Maar zelfs in dat geval zal het voordeliger uitvallen dan de regeling die vandaag geldt.

Vanackere

Ik verontschuldig me voor mijn lange uiteenzetting over dit toch complexe probleem met veel aspecten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.30 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

